

Partneri:

Mgr. Martina Mundierová
Mgr. Rastislav Skovajsa
JUDr. Martin Timcsák

Advokáti:

JUDr. Katarína Babiaková
JUDr. Jana Biacovská
JUDr. Lucia Falbová
Mgr. Peter Kováčik
JUDr. Andrej Lalinský
JUDr. Stanislava Švecová
JUDr. Peter Zolák

Koncipienti:

Mgr. Martin Gazdík
JUDr. Martina Hložková
Mgr. et Mgr. Eva Kondelová
JUDr. Lívia Mitriková, M.L.S.
JUDr. Ingrida Papáčová, PhD.
JUDr. Juraj Tkáč
Mgr. Valéria Vasil'ová

MST PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária

Laurinská 3, 811 01 Bratislava, Slovenská republika
tel: +421 2 5930 8086, office@mstpartners.sk, www.mstpartners.sk

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
Štúrova 2
812 85 Bratislava

K rukám
JUDr. Maroš Žilinka, PhD.
Generálny prokurátor SR a
Mgr. Eva Kukanová
prokurátorka

K sp. zn. 1 GÚp 10/21/1000-3

V Bratislave dňa 8. 3. 2021

**Doplnenie podnetu na podanie návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky
podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) resp. čl. 129 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky**

Podnecovateľ: Ing. Ján Figeľ, PhD.,

Zastúpený: MST PARTNERS, s.r.o., Laurinská 3, 811 01 Bratislava

I.

Vláda Slovenskej republiky (ďalej len "Vláda") na svojom zasadnutí dňa 5. februára 2021 prijala uznesenie č. 77 (uverejnené v Zbierke zákonov pod číslom 49/2021 Z. z.) /ďalej len "Uznesenie č. 77"/ k návrhu na opakované predĺženie času trvania núdzového stavu podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len "Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z.") vyhláseného Uznesením vlády SR č. 587 z 30. septembra 2020 na prijatie opatrení podľa čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

Vláda Slovenskej republiky /ďalej len „Vláda“/ Uznesením č. 77 okrem iného:

- a) predĺžila opakovane podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. na obdobie 40 dní s účinnosťou od 8. februára 2021 na postihnutom území Slovenskej republiky, ktorým je územie celej Slovenskej republiky, núdzový stav, vyhlásený Uznesením vlády SR č. 587 z 30. septembra 2020, ktorý bol vyhlásený z dôvodu ohrozenia života a zdravia osôb v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie (ďalej len "Uznesenie č. 587/2020") /viď časť B Uznesenia č. 77/;
- b) obmedzila s účinnosťou od 8. februára 2021, (ak v Uznesení nie je uvedené inak), podľa čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. na území Slovenskej republiky slobodu pohybu a pobytu zákazom vychádzania od 8. februára 2021 v čase od 05.00 hod. do 01.00 hod. nasledujúceho dňa, do odvolania, najneskôr však do konca núdzového stavu opakovane predĺženého týmto uznesením, teda uplynutím 19. marca 2021 s výnimkami uvedenými v Uznesení (viď časť C Uznesenia č. 77), a
- c) odporučila hlavnému hygienikovi prijať vyhlášku, ktorou zabezpečí realizáciu obmedzení podľa tohto uznesenia vlády uzatvorením príslušných prevádzok, na ktorých návštevu sa nevzťahuje výnimka z obmedzenia zákazu vychádzania, a zákazom podujatí, na ktoré sa nevzťahuje výnimka z obmedzenia zákazu vychádzania (viď bod F2 Uznesenia č. 77).

Uznesenie č. 77 nadobudlo účinnosť dňa 6. februára 2021.

Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. v čl. 5 ods. 4 stanovuje, že v čase núdzového stavu vyhláseného z dôvodu ohrozenia života a zdravia osôb v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie, možno v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas podľa závažnosti ohrozenia obmedziť základné práva a slobody a uložiť povinnosti na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území, ktorým môže byť aj celé územie Slovenskej republiky, a to najviac v rozsahu obmedzenia nedotknuteľnosti osoby a jej súkromia, nedotknuteľnosti obydlia, resp. slobody pohybu a pobytu, uloženia pracovnej povinnosti, alebo zabezpečenia vstupu do vysielania rozhlasu a televízie spojeného s výzvami a informáciami pre obyvateľstvo atď., (viď bližšie čl. 5 ods. 4 vo väzbe na čl. 5 ods. 3 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.).

Na podklade Uznesenia vydal Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „Úrad“) podľa § 5 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji

verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon č. 355/2007 Z. z.“) z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 podľa § 59b Zákona č. 355/2007 Vyhlášku č. 45, ktorou nariaďuje podľa § 48 ods. 4 písm. a), d), e), r), w), x), y) a z) Zákona č. 355/2007 Z. z. opatrenia pri ohrození verejného zdravia (ďalej len "Vyhláška č. 45"). Vyhláška nadobudla účinnosť dňa 8. februára 2021.

V ust. § 4 ods. 1 Vyhlášky sa všetkým fyzickým osobám, fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám zakázalo usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej či inej povahy. Tento zákaz sa pritom vzťahoval aj na konanie bohoslužieb či obradov v kostoloch.

Následne Vláda na svojom zasadnutí dňa 28. 2. 2021 prijala uznesenie č. 123 (uverejnené v Zbierke zákonov pod číslom 94/2021 Z. z.) k návrhu na prijatie opatrení podľa čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. (ďalej len "Uznesenie").

Vláda Uznesením okrem iného:

- a) obmedzila s účinnosťou od 3. marca 2021, (ak v Uznesení nie je uvedené inak), podľa čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. na území Slovenskej republiky slobodu pohybu a pobytu zákazom vychádzania od 3. marca 2021 v čase od 05.00 hod. do 01.00 hod. nasledujúceho dňa, do odvolania, najneskôr však do konca núdzového stavu s výnimkami uvedenými v Uznesení (viď bod B1 Uznesenia), a
- b) odporučila Úradu (hlavnému hygienikovi) prijať vyhlášku, ktorou zabezpečí realizáciu obmedzení podľa Uznesenia uzatvorením príslušných prevádzok, na ktorých návštevu sa nevzťahuje výnimka z obmedzenia zákazu vychádzania, a zákazom podujatí, na ktoré sa nevzťahuje výnimka z obmedzenia zákazu vychádzania (viď bod E5 Uznesenia).

Uznesením došlo aj k zrušeniu niektorých ustanovení Uznesenia č. 77, a to aj časti C, na ktorú sme poukázali vyššie v texte. Uznesenie nadobudlo účinnosť dňa 3. marca 2021.

Na podklade Uznesenia vydal Úrad podľa § 5 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 podľa § 59b Zákona č. 355/2007 vyhlášku č. 98, ktorou nariaďuje podľa § 48 ods. 4 písm. a), d), e), r), w), x), y) a z) zákona č. 355/2007 opatrenia pri ohrození verejného zdravia (ďalej len "Vyhláška"). Vyhláška nadobudla účinnosť dňa 8. marca 2021. Vyhláškou zároveň došlo aj k zrušeniu Vyhlášky č. 45.

V ust. § 4 ods. 1 Vyhlášky sa všetkým fyzickým osobám, fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám zakazuje usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej či inej povahy. Tento zákaz sa pritom vzťahuje aj na usporadúvanie bohoslužieb, či iných obradov v kostoloch v kontexte významu slovného spojenia „hromadné podujatie“¹. Výkladovou metódou *a contrario* to napokon potvrdzuje aj § 4 ods. 2 písm. b) Vyhlášky, ktorý pripúšťa iba usporadúvanie sobášneho obradu a obradu krstu do počtu 6 osôb, vrátane ich civilných verzií, a tiež aj nadväzujúce ust § 4 ods. 4 Vyhlášky, ktorým sa stanovujú podmienky

¹ Teda konanie svätých omší, či iných obradov v ich štandardnom význame.

vstupu a pobytu v kostole ako aj ďalšie podmienky na účely realizácie spomenutých obradov. Podotýkame pritom, že iné výnimky týkajúce sa konania podujatí v kostoloch Vyhláška neupravuje.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že na podklade Uznesenia a Vyhlášky nie je možné v Slovenskej republike v súčasnosti uskutočňovať v kostoloch bohoslužby či iné obrady, ktoré by boli hromadným podujatím v zmysle Vyhlášky (teda nemožno uskutočňovať žiadne verejnosti prístupné sväté omše ako ani žiadne verejnosti prístupné obrady s výnimkou svadieb a krstu do počtu 6 osôb).

II.

Sloboda prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie/vieru sám alebo spoločne s inými či už verejne alebo súkromne, bohoslužbou, či zachovávaním obradov tvorí súčasť základného práva na slobodu náboženského vyznania podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len "Dohovor"), resp. slobody náboženského vyznania a viery podľa čl. 24 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“).

Podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru: *"Každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania; toto právo zahŕňa slobodu zmeniť svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne, bohoslužbou, vyučovaním, vykonávaním náboženských úkonov a zachovávaním obradov."*

Podľa čl. 9 ods. 2 Dohovoru: *"Sloboda prejavovať náboženské vyznanie a presvedčenie môže podliehať len obmedzeniam, ktoré sú ustanovené zákonmi a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme verejnej bezpečnosti, ochrany verejného poriadku, zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných."*

Podľa čl. 24 ods. 1 Ústavy SR: *"Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú. Toto právo zahŕňa aj možnosť zmeniť náboženské vyznanie alebo vieru. Každý má právo byť bez náboženského vyznania. Každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie."*

Podľa čl. 24 ods. 2 Ústavy SR: *"Každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru buď sám, buď spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, náboženskými úkonmi, zachovávaním obradov alebo zúčastňovať sa na jeho vyučovaní."*

Podľa čl. 24 ods. 4 Ústavy SR: *"Podmienky výkonu práv podľa odsekov 1 až 3 možno obmedziť iba zákonom, ak ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti alebo práv a slobôd iných."*

S ohľadom na vyššie uvedené ustanovenia Vyhlášky vydané v kontexte Uznesenia ako aj Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. možno konštatovať, že zákaz uskutočňovania bohoslužieb ako aj obradov v podobe hromadného podujatia zasahuje do práva na slobodu náboženského vyznania tak ako ho definujú vyššie citované články Ústavy SR ako aj Dohovoru. Vyhláškou sa totiž všetkým fyzickým osobám znemožňuje prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo

presvedčenie/vieru sám, alebo spoločne s inými verejne bohoslužbou a tiež (okrem vyššie spomínaných výnimiek) aj verejne zachovávať obrady, čo ich nepochybne obmedzuje v realizácii práva na slobodu náboženského vyznania.

Podľa názoru podnecovateľa tento zásah do práva na slobodu náboženského vyznania je neoprávnený a preto odporuje vyššie citovaným ustanoveniam Ústavy a Dohovoru.

III

Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“) povzniesol práva, ktoré sú zaručené článkom 9 (čo platí aj platí pre čl. 24 Ústavy SR), na základné kamene demokratickej spoločnosti a jedny z najdôležitejších prvkov tvoriacich identitu veriacich a ich spôsobu života². Obmedzenia možností veriacich ľudí stretávať sa, alebo inak prejavovať svoju vieru sami alebo spoločne s ostatnými, nastoľuje problém dodržania článku 9 Dohovoru.

Zákonnosť každého zásahu do základného práva chráneného Dohovorom hodnotí ESLP. Súdny dvor skúma, či zásahy do práv sú prípustné s ohľadom na tieto kritériá:

- a) Išlo o zásah predpísaný zákonom?
- b) Sledoval sa zásahom legitímny cieľ?
- c) Bol zásah nevyhnutný na dosiahnutie legitímneho cieľa?

Tieto kritériá preto treba zvažovať aj v kontexte prebiehajúceho obmedzenia práva na slobodu náboženstva a viery s ohľadom na pokračujúcu pandémiu koronavírusu.

A) K zákonnosti zásahu

ESLP rozhodol, že obmedzenia práv sa musia riadiť jasným a dostupným legislatívnym rámcom, aby spĺňali požiadavku „predpísané podľa judikatúry Dohovoru“. Táto požiadavka preto diskvalifikuje všetky *ad hoc* systémy obmedzení náboženského vyznania alebo verejnosti zhromaždenia.³ ESLP už predtým rozhodol, že zákonné opatrenia uplatnené proti náboženským komunitám, ako sú napr. zavedené počas pandémie, musia mať základ v práve a byť „dostatočne jasné a presné“.⁴ Súd kritizoval zákony, ktoré nie sú jasné a presné: „(Vnútroštátne právo bolo) také široké, že nedokázalo zabezpečiť dostatočnú ochranu pred svojvôľou. Nakoniec Súd poznamenáva, že uplatňované pravidlá domáceho práva neboli dostatočne jasné, pokiaľ ide o zákonnosť aktivít (určitých náboženských spoločenstiev)“.⁵

Ako sme už aj spomenuli v časti I Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. v ustanovení čl. 5 ods. 4 umožňuje v čase pandémie vyhlásiť núdzový stav, počas ktorého možno v časovo limitovanom období obmedziť základné práva a slobody **najviac v rozsahu:**

² Pozri: Kokkinakis v. Greece, Sťažnosť č. 14307/88, § 31

³ Pozri: Fusu Arcadie and Others v. the Republic of Moldova, Sťažnosť č. 22218/06, §§ 33-40

⁴ Pozri: Dimitrova v. Bulgaria, Sťažnosť č. 44862/04.

⁵ Tamtiež § 29

- a) nedotknuteľnosti osoby a jej súkromia,
- b) nedotknuteľnosti obydľia,
- c) slobody pohybu a pobytu,
- d) obmedzenia alebo zakázania uplatňovania práva pokojne sa zhromažďovať alebo zhromažďovanie na verejnosti podmieniť povoľovaním.

Z uvedeného je zrejmé, že Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. nezaraduje právo na slobodu náboženského vyznania medzi základné práva a slobody, ktoré by bolo možné za núdzového stavu v čase pandémie obmedziť. To však zároveň znamená, že Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. **výslovne nepripúšťa** možnosť obmedzenia práva na slobodu náboženského vyznania počas núdzového stavu vyhláseného z dôvodu pandémie.

Uznesením v súlade s Ústavným zákonom č. 227/2002 Z. z. došlo k obmedzeniu slobody pobytu a pohybu zákazom vychádzania. Uznesením pritom nebolo nijakým spôsobom obmedzené právo na slobodu náboženského vyznania čo napokon aj zodpovedá Ústavnému zákonu č. 227/2002 Z. z. /viď výklad vyššie/. Úradu bolo pritom v zmysle vyššie citovaného bodu E5 Uznesenia odporúčané prijať vyhlášku, ktorou zabezpečí realizáciu obmedzení podľa Uznesenia uzatvorením príslušných prevádzok, na ktorých návštevu sa nevzťahuje výnimka z obmedzenia zákazu vychádzania, a zákaz podujatí, na ktoré sa nevzťahuje výnimka z obmedzenia zákazu vychádzania. Uvedené odporúčanie bolo zrealizované Vyhláškou.

Vyhláškou /ako uvádzame vyššie/ však napriek tomu došlo k zakazu vykonávania bohoslužieb či iných obradov (okrem stanovených výnimiek) v kostoloch, a to formou zákazu usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej či inej povahy (§ 4 ods. 1 Vyhlášky).

S ohľadom na existujúci právny stav, a to:

- a) **nepripustnosť obmedzenia práva na slobodu náboženského vyznania počas núdzového stavu vyhláseného z dôvodu pandémie (viď čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.) ako aj**
 - b) **neexistenciu obmedzenia práva na slobodu náboženského vyznania v zmysle Uznesenia počas núdzového stavu platného podľa Uznesenia č. 77**
- nebolo právne možné Vyhláškou obmedziť právo na slobodu náboženského vyznania zákazom uskutočňovania bohoslužieb či iných obradov v kostoloch formou zákazu usporadúvania hromadných podujatí. Nakoľko sa tak stalo, je zrejmé, že zákaz usporadúvania bohoslužieb či iných obradov na podklade § 4 ods. 1 Vyhlášky nemá žiadny právny základ a preto odporuje čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR ako aj čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. Okrem toho zákaz konania bohoslužieb či iných obradov ako hromadného podujatia vyplýva z označeného ustanovenia Vyhlášky iba všeobecne, čo odporuje požiadavke na jeho jasnosť a presnosť, čo tiež dokazuje nesúlad dotknutého ustanovenia Vyhlášky s čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru ako aj čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR.

Záverom k tomuto bodu treba uviesť, že obmedzenia slobody pohybu a pobytu vyplývajúce z Uznesenia a realizované na základe Vyhlášky (s ohľadom na už citovaný bod E5 Uznesenia) nemôžu sami o sebe automaticky zakladať právny základ a ani právne súladné obmedzenie

práva na slobodu náboženského vyznania (teda bez výslovného obmedzenia tohto základného práva na základe výslovného zmocnenia v Ústavnom zákone č. 227/2002 Z. z.), nakoľko by to znamenalo, že sloboda pobytu a pohybu by takom prípade mala v systéme základných práv a slobôd nadradené postavenie voči právu na slobodu náboženského vyznania, čo je neprípustné.⁶

B) K sledovaniu legitímneho cieľa

V Dohovore ako aj v Ústave je stanovená právomoc orgánov obmedziť určité základné práva alebo slobody. Článok 9 ods. 2 Dohovoru ako aj čl. 24 ods. 4 Ústavy SR upravuje obmedzenie práva na slobodu náboženstva alebo viery za okolností, keď je to nevyhnutné na ochranu bezpečnosti, poriadku alebo zdravia, alebo na ochranu práv iných. Pokiaľ prijaté opatrenie nesleduje jeden z vymenovaných cieľov Dohovoru, potom neuspje v tejto fáze testu. V prípade ochrany verejného zdravia pred koronavírusom, úrady budú pravdepodobne schopné *prima facie* stanoviť „legitímny cieľ“. Avšak všeobecné obavy týkajúce sa vírusu nemusia byť dostatočné pre opätovné zavedenie obmedzení, pri ktorých absentuje konkrétny a podrobný vedecký základ.

Podľa vedomostí podnecovateľa neexistuje konkrétny a podrobný vedecký základ pre obmedzenie práva na slobodu náboženského vyznania v čase koronavírusu z dôvodu ochrany verejného zdravia. Dôvodom je totiž samotné znemožnenie realizácie bohoslužieb či iných obradov ako hromadného podujatia iba na základe obmedzení slobody pohybu, teda bez výslovného obmedzenia práva na slobodu náboženského vyznania (ktoré by bolo zároveň vedecky dostatočne podložené).

Uvedená okolnosť preto rovnako zakladá nesúlad § 4 ods. 1 Vyhlášky s čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru ako aj čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy.

C) K nevyhnutnosti zásahu na dosiahnutie legitímneho cieľa

Zatiaľ čo obmedzenie môže byť predpísané zákonom a zdanlivo sleduje legitímny cieľ, musí tiež byť „nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“. ESLP rozhodol, že ak sa zavedú obmedzenia práv, z článku 9 ods. 2 Dohovoru vyplýva, že akýkoľvek zásah musí byť primeraný a zodpovedajúci „naliehavej sociálnej potrebe“; teda pojem „nevyhnutný“ nemá flexibilitu takých výrazov ako „užitočný“ alebo „žiaduce“⁷. Orgány realizujúce zásah majú povinnosť preukázať, že menej obmedzujúcimi prostriedkami by sa nedosiahol rovnaký výsledok⁸. Požiadavky, aby bolo obmedzenie primerané, nevyhnutné v demokratickej spoločnosti a najmenej obmedzujúce na dosiahnutie požadovaného výsledku, budú mať zásadný význam pri skúmaní prístupu orgánov k akýmkoľvek obmedzeniam podľa článku 9 Dohovoru. Je neprípustné, aby „blankytný zákaz“ bohoslužieb z dôvodu obáv z koronavírusu, bol považovaný za vyhovujúci ochrane podľa článku 9 Dohovoru. Okrem toho nestačí, aby orgány uložili obmedzenia náboženskej slobody

⁶ Pozri napr.: PL. ÚS 22/06. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2008, s. 251, podľa ktorého sú Základné práva a slobody sú navzájom rovnocenné.

⁷ Pozri: Svato-Mykhaylivska Parafiya v. Ukraine, Sťažnosť č. 77703/01, § 116.

⁸ Pozri: Biblical Centre of the Chuvash Republic v. Russia, Sťažnosť č. 33203/08, § 58

„primerane, starostlivo a v dobrej viere“, ale musia preukázať, že zásah bol „primeraný sledovanému legitímnemu cieľu“ a že dôvody, ktoré vnútroštátne orgány uviedli na odôvodnenie obmedzenia, sú „relevantné a dostatočné“.

Podľa názoru podnecovateľa Úrad nepreukázal primeranosť zákazu bohoslužieb či iných obradov v podobe hromadného podujatia /realizovaného napadnutým ustanovením Vyhlášky/ vo vzťahu k cieľu, ktorým je ochrana verejného zdravia žiadnou odbornou analýzou, ktorou by sa preukázalo šírenie vírusu aj za dodržiavania potrebných protiepidemických opatrení. Rovnako nebola preukázaná potreba zákazu realizovania bohoslužieb či iných obradov v regiónoch, v ktorých bol na podklade výsledkov plošného testovania či skríningu preukázaný nízky počet nakazených osôb.

Nakoľko Úrad nijakým spôsobom nepreukázal nevyhnutnosť zákazu realizovania bohoslužieb či iných obradov v podobe hromadného podujatia za účelom dosiahnutia legitímného účelu, ktorým je ochrana verejného zdravia, platí, že ust. § 4 ods. 1 Vyhlášky odporuje čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru ako aj čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR aj z hľadísk uvedených v tomto bode. Uvedený záver pritom platí aj pre prípad ak by obmedzenie práva na slobodu náboženského vyznania malo potrebný právny základ (čo však vylučujú okolnosti uvedené vyššie v bode A tejto časti doplnenia podnetu/).

Záverom k tomuto bodu treba uviesť, že rozhodnutia štátnych autorít (vlády), ktoré sa týkajú opatrení prijímaných v boji proti ochoreniu Covid 19, často odporujú názorom odborníkov, nevriac o útokoch predsedu vlády na odbornú komunitu⁹.

V poslednom období pritom napriek prijímaniu opatrení (lockdown, plošné testovanie, či skrínig) sa epidemiologická situácia naďalej zhoršuje a to až do tej miery, že Slovensko malo v týždni medzi 8. až 14. 2. 2021 najvyšší počet úmrtí na ochorenie Covid-19 (v prepočte na milión obyvateľov) na svete¹⁰. Podnecovateľ má pritom podozrenie, že za zhoršujúcim sa stavom epidemiologickej situácie môže byť aj celoplošné testovanie či skrínig, ktoré sa v čase rozšírenia nákazlivejších mutácií realizuje (napriek opakovaným odporúčaniam odborníkov¹¹) aj v menej postihnutých regiónoch, čo paradoxne mohlo prispieť k rýchlejšiemu šíreniu vírusu v týchto oblastiach.

Slovenská republika nielenže prijíma opatrenia obmedzujúce základné práva a slobody v rozpore s princípom proporcionality, ale realizuje kroky, ktoré majú tendenciu epidemiologickú situáciu zhoršovať, čo už naráža na pozitívny záväzok štátu zabezpečiť ochranu zdravia občanov (vid' čl. 40 Ústavy SR).

IV.

⁹ Pozri: <https://domov.sme.sk/c/22571843/koronavirus-odbornici-a-nemocnice-o-plosnom-testovani.html>, alebo <https://www.cas.sk/clanok/1074456/matovic-uraza-vsetkych-ktori-s-nim-nesuhlasia-tvrda-reakcia-odbornikov-igor-si-hanbou-skonci/>

¹⁰ <https://dennikn.sk/minuta/2270457/>

¹¹ <https://www.cas.sk/clanok/1074456/matovic-uraza-vsetkych-ktori-s-nim-nesuhlasia-tvrda-reakcia-odbornikov-igor-si-hanbou-skonci/>

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy SR: „*Ústavný súd rozhoduje o súlade nariadení vlády, všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a so zákonmi*”.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. d) Ústavy SR: „*Ústavný súd rozhoduje o súlade všeobecne záväzných právnych predpisov miestnych orgánov štátnej správy a všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy podľa čl. 71 ods. 2 s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi*”.

Podľa čl. 129 ods. 6 Ústavy SR: „*Ústavný súd rozhoduje o tom, či rozhodnutie o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a na toto rozhodnutie nadväzujúce ďalšie rozhodnutia boli vydané v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom.*”

Podľa čl. 130 ods. 1 Ústavy SR: „*Ústavný súd začne konanie, ak podá návrh:*

- a) *najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky,*
- b) *prezident Slovenskej republiky,*
- c) *vláda Slovenskej republiky,*
- d) *súd,*
- e) *generálny prokurátor,*
- f) *predseda Súdnej rady Slovenskej republiky vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 týkajúcich sa výkonu súdnictva,*
- g) *verejný ochranca práv vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom,*
- h) *Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v prípade ustanovenom v čl. 126 ods. 2,*
- i) *každý, o ktorého práve sa má konať v prípadoch ustanovených v čl. 127 a 127a,*
- j) *každý, kto namieta kontrolnú pôsobnosť Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky v prípade ustanovenom v čl. 126 ods. 2.“*

Z citácie uvedených článkov Ústavy SR vyplýva, že podnecovateľ nie je procesne legitimovaný na iniciovanie konania pred Ústavným súdom SR, ktorého predmetom by bolo posúdenie súladu § 4 ods. 1 Vyhlášky s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavou SR, čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru, resp. čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.. Procesnú legitimáciu na podanie návrhu na začatie takéhoto konania má však Generálny prokurátor. Z tohto dôvodu preto podnecovateľ podáva Generálnemu prokurátorovi toto doplnenie podnetu, ktorým reaguje na zrušenie Vyhlášky č. 45, ktorú napadol svojim pôvodným podnetom zo dňa 15. 2. 2021.

Podnecovateľovi je známe, že Úrad nemá pozíciu ústredného orgánu štátnej správy¹². Vyhláška vydaná Úradom pritom má povahu všeobecne záväzného predpisu¹³. Rovnako je ďalej podnecovateľovi známe, že čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy SR Ústavu SR priamo nepriznáva Ústavnému súdu SR právomoc preskúmať súlad všeobecne záväzných predpisov orgánov s celoslovenskou pôsobnosťou s právnymi predpismi vyššej právnej sily (medzi ktoré patrí Ústava SR ako aj Dohovor).

Na druhej strane ak Ústava SR priznáva v čl. 125 ods. 1 písm. d) Ústavu SR právomoc Ústavnému súdu SR preskúmať súlad všeobecných právnych predpisov miestnych orgánov štátnej správy s právnymi predpismi vyššej právnej sily, neexistuje relevantný logický argument, pre ktorý by z prieskumnej právomoci Ústavného súdu SR mali byť vylúčené práve všeobecne záväzné právne predpisy orgánov z celoštátnou pôsobnosťou (teda orgánov, ktoré nemajú povahu ústredných orgánov štátnej správy, avšak ktoré sú v hierarchii orgánov štátu na vyššom stupni ako miestne orgány štátnej správy).

Preto aj s prihliadnutím na materiálne poňatie princípov právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) sa podnecovateľ nazdáva, že prieskumnej právomoci Ústavného súdu SR podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy SR podlieha aj Vyhláška Úradu ako orgánu s celoslovenskou pôsobnosťou, a to aj s prihliadnutím na judikatúru Ústavného súdu SR¹⁴, ktorá bez výslovného znenia Ústavy SR v minulosti rozšírila svoju prieskumnú právomoc podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR aj na ústavné zákony.

Pokiaľ by aj napriek vyššie uvedenému nebola daná právomoc Ústavného súdu SR posúdiť súlad Vyhlášky s právnymi predpismi vyššej právnej sily podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy SR, Ústavný súd SR disponuje právomocou posúdiť súlad Vyhlášky s Ústavou alebo ústavným zákonom na podklade čl. 129 ods. 6 Ústavy SR (keďže Vyhláška predstavuje rozhodnutie nadväzujúce na vyhlásenie núdzového stavu), a teda aj jej súlad s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR ako aj čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. (viď časť II tohto doplnenia podnetu).

IV.

Na základe vyššie uvedeného stavu podnecovateľ navrhuje, aby sa Generálny prokurátor Slovenskej republiky obrátil na Ústavný súd SR s návrhom na vyslovenie nesúladu § 4 ods. 1 Vyhlášky s čl. 24 ods. 2 a 4 Ústavy SR, čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru ako aj čl. 5 ods. 4 Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. Poukazujeme pritom aj na plynutie lehôt podľa § 193 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

S pozdravom



JUDr. Martin Timcsák
Advokát/konateľ

Príloha: plnomocenstvo na zastupovanie (založené v spise)

¹² Úrad je rozpočtová organizácia štátu s pôsobnosťou pre územie Slovenskej republiky (§ 5 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z.)

¹³ § 59b zákona č. 355/2007 Z. z.

¹⁴ PL. ÚS 21/2014

